

كاروان عومەر كاكەسوور

karwankakasur@yahoo.co.uk

لەسەر دەستی عادیل سەلیم دەنووسم

پارچەییەکی دیکەى منداڵییە و پێشکەشە بە «زیبا ئیسماعیل بەرزنجی»، ئەو «مارفیل»ەى لە قوئای سەرەتاییە و کتیی «منداڵییم ئاسکێک بوو بەسەر پەلکەزێرینەکاندا بازبازینی دەکرد»ى بەوردی خوێندۆتەو.

«کۆللارەكەم نەبەشت من چیرۆکەكە ببیستم، ئەگینا هەر لە دوورەو سەرنجى ڕاکیشام». تێنەگەشتە ئەو ژنە چى لەو هەموو ڕێبوارە جیاوازە، كە ڕۆژانە، تۆ بۆی لە هەر ساتێكدا بەسەر ئەو شەقامەدا تێدەپەرن، هەتا بەو شیوەیە هۆشم لای کۆللارەكەم نەهێلێت.. سەیر ئەوێە لای من هەڵدانى كۆللارە وەكو دەستبازى وایە لەگەڵ ژندا.. ڕەنگە زۆر منداڵى دیکەى گەرەکیشمان وێنەى من هەستیان بە چێژى ئاوا کردبێت، بەلام لە ڕوویان نەیت بە كەسى بۆین.. دەزووێكە شل شل دەكەیت.. كۆللارەكە دەروا و دەروا.. دەلێ ژنێكى بالابەرزه و لەسەر چیمەنێكى چڕ و نەرمدا بەنازەو ڕادەكشێت.. دیمەنى ئاوام لە خەوندا زۆر بینێو.. ئا، كۆللارەكە نەرم نەرم ڕادەكشێت و لە هەوادا خۆى دەلەنگێت.. هاوكات نزم دەبێتەو.. وا دێتە بەرچاو پچراو، كەچى لەپڕ، پێش ئەوێ بگاتە سەر زەوى، دەستت توند دەكەیت.. بۆ خۆتى دەهێنیتەو و بۆ ئەوى درێژ دەكەیتەو.. بۆ ئەوى درێژ دەكەیتەو.. ئەمە جوولەییەكى هەندێك سەیر.. حالەتێكى جیاواز.. شتێك دەكەیت و مەبەستت شتێكى دیکەیه.. وەك ئەو حالەتەى كەسێكى ناحەز لە دوورەو توورەت دەكات و دەنگت پێى ناگات، بە ئاماژەى دەست پێى دەلێت: «هەر خۆم دەزانم چىیت لێدەكەم».. ئەگەر جوولەكان لە یەكتر دەچن، ئەوا مەبەستەكان تەواو جیاوازن.. لەو بێنە و بەردەیدا كۆللارەكە بەرزتر و بەرزتر دەبێتەو.. لێرە هەستێكى دیکە سەر هەڵدەدات.. هەستێك، كە پێت دەلێت تۆ دەستەلاتت هەیه.. دەزووێكە لە

2

جەستەى رۇوتيان داداۋە و زۆر بەنازەۋە دەپلەرنىنەۋە، لە كۆللارە و لە ھەۋرى پايزان دەچن.. ئىستا من وشەيەك لەو گۆرانىيە تىدەگەم، يان تىناگەم، ھىچ لەۋە ناگۆرئىت، كە دەمەۋىت بىلئىمەۋە.. گرینگ ئەۋەيە كۆللارەكە رامتەكئىت.. دىمەنكى ئاۋا، ياخود بەزمىكى لەم شىۋەيە، دەبا بلىن ئاۋازىكى ۋەكو ئەۋ ئاۋازە خەياللىكى سەيرىم پى دەبەخشىت.. وا دەزانم لە لمىكى نەردا رۆ دەچم.. لە پىشدا پەنجە و قولپەپى و پوزەكانم و دوايىش تەۋاۋى جەستەم.. بەرەۋ قوۋلايى رۆدەچم، بەلام لە لووتكەي لەزەت دام.. نازانم بۆئەۋەي بىمەۋە دۆخى جارانم، دەبىت سەرگەۋم، يان دابەزم.. رۆحم لەگەل ھەر جوۋلەيەكى جەستەي ئەۋ ژنە سەماكەرەي ئاسمان ھەلدەفرىت.. ئىستا ناكرىت من لەناۋ ئەۋ ھەموو لەزەت و خۆشىيەدا ھەست بە ترسىكى گەۋرە نەكەم.. لە گيانى خۆم زياتر لە گيانى ئەۋ دەرسم.. شتىكم بىر چوۋ، كە دەبوۋايە لە پىش ھەموو شتەكانى دىكەۋە بىلئىم.. سىبەرى كۆللارەكەم لەسەر زەۋى ھەر بەراستى لە ئنىك دەچىت.. ئەۋەتا رۇوتوقوۋت راكشاۋە.. ھەندىك جار وا دەزانى نووستوۋە ۋەندىك جار وا دىتە بەرچاۋ تازە لە خەۋ ھەستاۋە.. بەھەرچال ئاسان نىيە بزانىت كاتى خۆى لەسەر دەمەۋە بۆ سەر پىشت، يان لەسەر پىشتەۋە بۆ سەر دەم ۋەردەگىرئىت، ياخود ۋەختىك بەسستى دەست و قاچى لە بارىكەۋە دەباتە بارىكى دىكەۋە، ئەۋە نازە يان خەۋن دەبىنئىت.. زۆر جار من سىبەرى كۆللارەكەم لە خۆى لا گرینگترە.. ھەر كاتى بزەنم ئەۋ سىبەرە كتومت لە ژن ناچىت، ئەۋا دەچم دەسكارىي خۆى دەكەم.. شىۋەي دەگۆرم.. لەۋانەيە بە زيادكردنى شتىك يان كەمكردنى، ئەۋ ۋىنەيە بگاۋە ئاستى تەۋاۋىۋون.. ئەۋ ئاستەي تۆمەبەستتە پىي بگەيت.. لىرە بەدەست خۆت نىيە فىر دەبىت، كە مەرج نىيە سىبەرى شتەكان لە شتەكان خۆيان بچن.. لەۋەش گرینگتر ئەۋەيە تا گۆران لەۋ ۋىنەيەي ئاسمان نەكەيت، شىۋەي سىبەر لەسەر زەۋى ناگۆرئىت.. مادام سىبەر و شت ھەمان شت نىن، ئەۋا دەبىت بزەنى چ گۆرانىك لەۋىدا دەكەيت.. بۆ نمۇنە ئەگەر بتەۋىت جوۋتى مەمك لەۋ سىبەرەدا بخولقئىنئىت، لەۋانەيە پىۋىستت بەۋە بىت دوو شت لە كۆللارەكەت زياد بگەيت، كە ھىچيان لە مەمك نەچىت، بەلام گرینگە لەۋ ھەرھەنگە تىبگەيت.. دەبىت ۋەردە فىر بىت، كە چ شتىكى سەر زەۋى ھاۋاتاي شتىكى ئاسمانە.. مەمك دەۋى..؟! بۆلە شتىكى دىكە بگەرى.. لەژىر پىتەكانى دىكەدا دەيدۆزىتەۋە.. من كە كورپكى دەستەپاچەم، بەلام بە شايەتتى ھەموۋ ھاۋرىكانم لە دروستكردنى كۆللارەدا كەس پىم ناگات.. دەتوانم عەبىپەكانى خراپترىن كۆللارەش چاك بگەم.. لە ھەر كۆللارەيەكى سەر زەۋى بىروانم، دەزانم چەند بەرز دەبىتەۋە و چەند تەقلە لىدەدات و بە كام لادا قلپ دەبىتەۋە و دەكەۋىتە خوارى.. كۆللارە بەپىچەۋانەي كۆتر نابىت تەقلە لىدەدات.. بەلام من دەزانم چۆن چارەسەرى بگەم.. زۆرىش گرینگە بزانىت ئەۋ چوار كونەي دەۋوۋەكەيان تىھەلدەكىشىت، لە كويى رۇۋبەرى كاغەزەكە بگرىن و چەند لە يەكتەرەۋە دور بىن.. ئەگەر ئەۋەت زانى، ئەۋا كۆللارەكەت شاقوۋلى بۆ ئاسمان ھەلدەفرىت، ئەگىنا لار دەبىتەۋە.. ياخود بەشىۋەيەكى ئاسۋىي دەفرىت.. كاتى كۆتر لەسەر تەلى ستوۋنى كارەبا يان ئالىەرى

تەلەڧىزىيۇن ھەلېنىشىت، ئەۋە گەرەتەرىن شەرمەزارى بۇ خاۋەنەكەى دەھىنىت و دەبىت سەرى ھەلېكىشىت.. كەس نازانىت ئەمە لە چىيەۋە ھاتوۋە.. دەيان كۆترىم بىنيۋە ۋەكو كچى دىلدار و ژنى پەدوۋكەۋتوۋ سەريان پەرىندراۋە.. خويىيان بە نىنۇكى زىر و رەشەلگە راۋى كورانى گەرەگەۋە نووساۋە.. كۆللارەش نابىت نە بە دارتەلەۋە بىت و نە بە ئالىەرى تەلەڧىزىيۇنىش.. ھەموۋى چەند مالىك تەلەڧىزىيۇنىان ھەيە.. شەۋان مىندالان بە پىنچ فىلس لەۋ گازىنۇيەى «فاتم نانەۋا» سەيرى تەلەڧىزىيۇن دەكەن.. لەسەر شۆستەكە دادەنىش و جوۋلە لە خۇيان دەپرن.. گەرەكى ئىمە تازەيە.. گۆرەپانى گەرە گەرەى لىيە و بۇ ھەلدانى كۆللارە زۆر لەبارە.. لە پىشت مالىمانەۋە دەشتىك دەست پىدەكات.. بە قەراغى «بەلاشاۋە» و «باداۋا» دا تىدەپەرىت و كەس نازانىت لە كوئى كۆتايى پىدەت.. ئاۋاتم ئەۋەيە كۆللارەكەم بگەيەنمە ئەۋى و لە چاۋم ون بىت.. تەنھا بەھۋى دەزوۋەكەۋە، كە پرى بىت لە ھىز و بەردەۋام رامبەتەكىنىت، بزانم نەچراۋە و لەژىر دەستەلاتى خۆمدايە.. دەخوۋام كاتى بەھەمان ھىز و تواناۋە ھەلەدەكەۋە، دەيان شتى سەير سەير، تۆبلى سەدان نەينى بۇ دۆزىيەتمەۋە.. ئاخىر تۆ كاتى كۆللارە ھەلەدەيت، خەيالەكان دەيان ھەستى سەير سەيرت لە دىلا دەخولقىن، كە پىشتەر بەخۆتەۋەت نەديون.. ھەندىك جار ماسىگىركىت و ماسىيەكى گەرە بە قولپەكەتەۋە بوۋە.. لەۋ راكىش راكىشەدا گىانت ۋەك مىزەلانىكى گەرە ھەلەئاۋسىت.. پرى دەبىت لە لەزەت.. بەلام دەزوۋى كۆللارەى ھاۋرىكانم زۆر درىژن.. من بۇيان ھەلەدەم، بەۋ مەبەستەى عەيبەكانىان بدۆزمەۋە.. لە ھى خۆم زىاتر چىژيان لى دەبىنم.. ئەدى من ۋەستاي كۆللارە نىيم..؟! من خۆم بۇيان دروست دەكەم و خۆشم چارەسەر بۇ عەيبەكانىان دەدۆزمەۋە.. ھەر لەۋ رىگايەشە دەچمە ناۋ مالىان.. لە زۆر نەينىيان تىدەگەم.. تا ئىستا چەند ژن و مىردم لە باۋەشى يەكتەدا بىنيۋە.. ئەۋ وشە ئاۋدارانەشم بىستوۋە، كە لەسەر چىگا بە يەكتى دەلەن.. منىش ھەمان ئەۋ قسانە بە كۆللارەكەم دەلەم.. كاتىكىش كۆللارە ھەلەدەم، ئاكام لە دەروۋبەرم نامىنىت.. جارىكىان پايسكىلى مامۇستايەكى قەلەۋ خۆى پىدا كىشام.. ياخود من خۆم بەۋدا كىشا.. لەناۋ ئەۋ ھەموۋ خەيالە قوۋل و چرانەدا من چووزانم ئاراستەكان لە يەكتەر جيا بگەمەۋە.. چووزانم چى بەر چى و كى بەر كى دەكەۋىت.. ھەموۋ شتەكان تىكرا لە جوۋلەيەكى بىسەرۋبەردان و لە چركەيەكدا ھەزار جار بەر يەكتەر دەكەۋن.. ئەۋەندە دەزانم كەۋتمە سەر زەۋى.. ئەژنۇكانم رووشان.. پەنجەكانم خويىيان لىدەچۆرايەۋە.. قوتوۋەكەشم لە دەست دەرچوۋ، بەلام خۆشەختانە لە تايەى پايسكىلەكە گىر بوۋ.. ھەلمگرتەۋە.. مامۇستاش بەۋ ھەموۋ زىليەى خۆيەۋە كەۋت.. بەدەم جنىۋ و نەفرەتەۋە ھەلەدەستايەۋە.. جەلەكانى دەتەكاند و جنىۋى بۇ خزمە دوۋرەكانىشم دەنارد.. ژنان لە بەردەرگاكان قاقا بە مامۇستا پىدەكەنن و ئەۋ زىاتر جنىۋى بە من دەدا.. كۆللارەكە لەۋەدا بوۋ بگەۋىت، فرىاي كەۋتم، بەلام پەنجە خويىناۋىيەكانم دەزوۋە سىپىيەكەيان سوۋر كەرد.. چەند جارىكىش زۆرى نەماۋوۋە ئۆتۆمبىلىك بىمپلىشىنىتەۋە و بەۋ قىرە رەقەۋەم بنوۋسىنىت.. بەلام نايشارمەۋە ئەۋ جارەى لە خەۋەندا كۆللارەكەم لە دارەبازەى سەر شانى چەند

پیاویک گیر بو، که به سەر ئهو ریگایه یاندا ده هینا و ژن و مندال به گریان هه دوایکه وتبوون؛ من زۆر ترسام.. یاخود با بلێین سهرسامیه که وهک داره بازه که جهسته و پوحمی له خۆی گرت.. بۆ ماوهیه که هه موویان وهک من له جوولێ و له دهنگ کهوتن.. نه کهس ده گریا و نه کهس دایکه پو و باوکه پووی ده کرد، بگره وهک بتی قوریهشی نه ده بزوان.. هاوړیکانم زیاتر ده یانترساندم، کاتی پێیان ده وتیم: «دهزانی ئه وه مانای چیه ..؟!». «تینه گه یشتی بۆچی کۆللاره ی تۆ به ته نه ا له داره بازه یه گیر بوو..؟!». کاتی که زانی وا له جیاتی کۆللاره که، مردوو که به ده زوو که مه وهیه.. من هه رچهند ده زوو که شل ده کرد، ئهو زیاتر بۆ لای من ده هاته وه.. نه شمه ده توانی قوتوو که فری بدهم و رابکه م.. له ئاسماندا چه شنی کۆللاره ده ست و قاچه کانی ده جوولاند.. پیاویکی که ته ی ریشن بوو.. ده مه زله که ی ده کرده وه و لێی ده پرسیم:

– خانووی به تال پینازانی؟!..

وایده ده خست، که زۆر میهره بانانه له گه لندا ده دویت، به لام له ویدیوی ئهو وشانه وه گه وره ترین ترسی ده نواند.. خه لکه که ش داره بازه به تاله که یان به ره و گۆرستان ده برد و نه یانده زانی وا مردوو که به ده زوو که ی منه وه بووه.. ده مویست بانگیان بکه م، به لام دهنگم ده رنه ده چوو.. سه گه کان له وه ده شته وه ده هاتن و پێی ده ورین.. چاوه ری بوون بگاته سه ر زه وه ی و به چرنوک و که لبه ی تیژیان له توکو تی بکه ن.. کاتی له ناو قوولایی ترسدا راجله کیم و چاوانم به ناو ژووره تاریکه که دا گیرا.. له هه موو کاتیکی دیکه زیاتر باوهرم هینا، که کۆللاره که م گیانه له به ریکی سهیره و له نه ئینییه کان تیده گات.. ئاینده ی من ده بینیت.. به هیما شته کانم پێ ده لیت.. هه ر بۆیه ئاوا سووک و ئاسان له ده ور به رم داده بریت.. به لام کاتی زله یه که به روومه تم ده که ویت و به رچاوم تاریک داده هینیت، ئه وا له ناو ئهو هه موو ئازار و تاریکیه شدا هیشتا ئه وه نده م هۆش ده مینیت، تا بزنام ئه وه ده ستی به تینی باوکه مه.. ئهو خه یاله قوولیه ی منی به هه ل زانیوه.. روومه تم وه کو سه رتا پای جه سته م له حاله تیکی نیمچه چه سپاودا بووه.. ته نه ا له ره ی هیمنی کۆللاره که م جار جار له گه ل خۆیدا بزواندوویه تی.. ئهو کردوویه تی به نیشانه.. قوتوو که م له ده ست ده رچوو و نازانم کۆللاره که م که وتۆته کوپوه.. ره نگه ئه ویش له ترسی باوکم سه ری خۆی هه لگرتبیت و نه ویریت بیری بیری بیه وه.. منی به ته نیا به جیه یشت.. به لام ئهو ژنه چۆن توانی به بی ئه وه ی زله یه که بوه شینیت، ئاوا له ناو ئهو خه یاله قوولیه م ده ربه یینیت..؟! ئایا ئه ویش له کۆللاره یه که ده چیت..؟! نه خیر، ئهو له هیچ که سی که ناچیت.. پێشتر هیچ ژنیکیشم نه دیوه شتیک له شته کانی بجیه ته وه سه ر ئهو.. هه موو ئه مانه مانای ئه وه نییه، من ده زانم بۆچی لام بۆته مه ته ل.. گه یشته ئاستم و له نزیکه وه له و سیمایه ییم روانی.. ده یان چیرۆکم له و چاوانه ی ده خوینده وه.. ئه وه ی نه ده چوو هه قلمه وه و نه مده توانی بیه یتمه به رچاوم، ئه وه بوو، که ئهو له ناو ئهو هه موو ده رگایه دا، له ده رگای ئیمه بدات و دوا ی چهند ده قه یه که بجیه ته ژووری.. نازانم چۆن ئهو ده زوو م له و قوتوو هه لکرده وه و دوا ی چهند ده قه خۆم گه یانده وه مال، به لام تا من گه یشتم، ئهو چیرۆکی خۆی بۆ

دایکم گئیرابوووه.. سیمای دایکیشم خه مبار دهاته بهرچاو.. ئاخر ئه ژنه له چرایه که دهچوو، که له جیاتی تیشک، خه به سه دهووبه ردا ببه خشیته وه.. ئه مه وه سفیک نییه من کردبیتم، یان با بلیین هه لبه ستیک نییه له خه یالی خۆم دامهینابیت، به لکو له تابلویه کم وه رگرتوو، که به قه دی دیواری مالی هاورپیه کمه وه هه لاسراوه.. کچیک به کراسیکی په مهیی و ته نووره یه کی شینی کال، من ده لیم شینی کال، به لام رهنکه رهنگیکی دیکه ی هه بیت، یا خود هه رهنگی نه بیت، دهی با بۆ ئاسانکردنه وهی مه سه له که بلیین له ئاوی رووباریک دهچیت، که جوولهی ماسیه کان هه ندیک لیلیان کردبیت.. گرینگ ئه وه یه به کراس و ته نووره یه که وه له سه ر ته ختیکی په رپووت له به رامبه ر دایکی دانیشتوو و سه ری له به ر ناوه.. دایکی به په رپیه کی شینی تۆخ ناوچه وانی به ستوو.. دهسته کانی به شیویه کی سه رسام بۆ لای کچه که ی درێژ کردوو، که تۆ خیرا ده زانیت وتوویه تی: «چۆن؟!..» «بۆ؟!..» «قسه م بۆ بکه».. «چی روویداوه؟!.. پیم بلی».. باوکه پیره که ی، که ده لپی په یکه ری ئیسقانه و گوشیان تیوه پچاوه، وا له پشتیه وه وه ستاوه و گوچکه ی کز و داته پیوی بۆ به سه رهاتی کچه خه مناکه که ی شل کردوو.. ئاخر ئه ویش وهک ئه و ژنه ی هاتۆته مالممان چیرۆکیکی هه یه و ده بیت بیگپرپیه وه.. ده کریت تۆ بزانیته ئه و کاتی به و جلانه وه چۆته ده ری، ئاسوو ده بووه و چاوه ری هه والیکی خۆشی کردوو، به لام به دلکی شکاوه وه گه راوه ته وه.. تۆ کاتیک ئاسوو دهیت یان خه مباریت، ئه وه هیه مانایه کی نییه، که جلیکی چۆنت پۆشیوه و رهنکه کانیان ته عبیر له چی ده که ن، چونکه زه مه نی پۆشین و زه مه نی گه یشتنی خۆشی و ناخۆشی هه مان زه مه ن نیین.. رهنکه باشتترین شت ئه وه بیت، تۆ به رووتی هه والکه ت پۆ بگات، تا بزانی چ جلیک له و سیمای خه مناکه ت یان ئاسوو دهیت ده وه شیته وه، به لام کی نالی رووتیش هه ر خۆی جلیکی ئه ستووری ناشیرین نییه.. ناو می دییه کی قوول و بیسنوو نییه.. مه گه ر هه ر پۆشین نییه به وانی دیکه ده لیت ئیمه رووتین؟!.. پۆشین نه با، کی ده بزانی رووتی چییه!!.. دیواره که ی پشتیان رهنگیکی زه ردی فستقیی هه یه.. وهکو پیشتر وتم ئه گه ر من ئاوا سووک و ئاسان ده زانم نیگارکیشه که ویستوویه تی خه می کچه که به سه ر دهووبه ردا دابهش بکات، بۆیه ئاوا ئاخه کان زه رد زه رد، سارد سارد به سه ر دیواره وه ده بینین، ئه وا مانای وا نییه مندالیکی زیره کم، به لکو هه ر که سیک لی بروانیت، ئه و راستیه ی بۆ ده رده که ویت.. من دلنایام دوا ی چهند سالی دیکه ش له دهستم دیت ئه و تابلویه به بیر خۆم بهینمه وه.. ته نانه ت ئه و میزه قاوه ییه ی قاپیکی چینی له سه ر دانراوه و له خواره وهی گۆزه یه کی بچووک پشتی به قاچه که ی داوه، ده توانم وهکو خۆی بهینمه وه بهرچاوم.. به لام چ داخیکی گه وره یه، که تۆ چیرۆکه که ی له سه ر زمانی خۆیه وه نابیسیت!!.. مه راقه کانم له زیدا بووندان.. ئه و ژنه کتیه؟!.. له کوپوه هاتوو؟!.. تۆ بلی له کۆللاره که ی من نه که وتبیته خوار؟!.. یان کۆللاره ی یه کی له هاورپیکانم له و فهزا نادیارانه وهکو نهینیه کی سهیر له گه ل خۆیدا نه یهینابیت؟!.. نازانم.. نازانم.. ئه وهنده م لا روونه ده بیت دایکم له گه لی بچیته مالی «عادیل سه لیم».. منیش له گه لی دهچم.. هه ر ده بیت ئه و چیرۆکه بیستم.. کی نالی هه مان کچی

ناو تابلۆکه نییه...!! بۆ منیکی حەوت هەشت سالان سەیرە مالتیک بەناوی مندالتیکەووە بناسریتەووە،
 کە هەر زانیومە باوک خاوەنی هەموو شتەکانە.. لەوێش سەیرتر لە خۆم دەپرسم: دەبێت ئەو
 مندالە چی بێت، هەتا ژنیک بەو هەموو بایەخەووە ناوی بەیئیت و بچیت داوای یارمەتی لێ بکات..
 ئینجا بۆ زیاتر باوەڕ نەهێم، کە لە کۆلارەکەمی من یان لە هی یەکی لە هاوڕێکانم کەوتۆتە
 خوارەووە...؟! زۆر لەو چیرۆکانە بەبیر خۆم دەهێنمەووە، کە لە مامۆزەم بیستوون.. تەنها لە
 چیرۆکەکانی ئەو دا مندال شتی گەورەیان لە دەست دیت.. ئەوان رێگا بە گەوران نیشان دەدەن..
 هەر ئەوانیش دەتوانن رێگاکانیان لێ بشیوێنن.. هەتا ئیستا کەسم نەبینیوە وەک ئەو ژنە
 سەرنجراکێش چیرۆکی گێرا بێتەووە.. هەر ئەو خۆیشی پێی وتووم، کە ژنیک هەبوو هەرچەند
 چیرۆکی گێراووەتەووە، یەكسەر شتەکان لە بەرچاوی گوێگرەکاندا پەیدا بوون.. بۆ نمونە کاتی
 وتوویەتی رەشەبایەك هەڵیکرد، ئەو هەر بەراستی رەشەبایەکی زۆر بەهێز هەڵیکردووە و
 شتەکانی ئەو ناوەی بەرەو ئاسمان هەلگرێتووە.. بەلام هەر ئەوەندە وتوویەتی باران باری، ئەو
 هەموو گوێگرەکانی لە ژوورەو ئەوانیان لێ چۆراووەتەووە.. ئاگردانە کە چز چز خامۆش بوو و وردە
 وردە کۆژاوەتەووە.. خۆ ئەگەر لەجیاتی باران، بیوتایە تەرزە باری، ئەو دەنکی تەرزە تێکرای قاپ و
 پیالە و ئاوێنەکانی ژوورەو دەشکاند و بەو ناوەیدا بلاو دەکردنەووە.. جار جار هەورەتریشقە
 بنمیچ و دیوارەکانی رووناک نیشان دەدا.. ئینجا ئەگەر ئەوان گوێیان بەوانە نەدەدا، ئەو
 لەبەرئەو بوو، کە ئەوسا هەموو گیانیان دەبوو گوێچکە و دەیانویست بەپەرۆشەووە سەرتاپای
 چیرۆکە کە ببیستن.

کێ دەلی من نەمدەویست سەرتاپای چیرۆکە کە ببیستم.. بەلێ، دەمویست.. وردە وردە لە
 قسەکانی دایکم و ئەو ژنەو تێدەگەیشتم «عادیل سەلیم» مندالتیک نییه، بەلکو پیاویکی گەورەیه..
 لە راستیدا ئەو ناوەی سەری لێشیواندم.. نەخیر، گوناھی «عادیل»ی هاوڕێم بوو.. ئەو وای لێ
 کردم وایزانم «عادیل» تەنها ناوی مندالانە.. هەر ئەوێش مەراقێکی گەورە لە دڵدا رواند..
 دەمویست ئەو پیاوێ بێنیم، کە لە مندالتیک دەچیت.. بەدریژایی رێگا بیرم لێی دەکردووە و
 دەمەینایە بەرچاوم.. سەیر بوو هێشتا هەر نەدەچوو ئەقلمەووە ئەو لەو پیاوانە بچیت، کە من
 رۆژانە لەسەر شەقام و کۆلانە پێچاوپێچەکانی شاردا دەمبین.

باشە ئێمە بۆ مالتی «عادیل سەلیم» دەچین، یان بۆ بازار؟! دایکم وەک بلیی ناخی منی
 خۆیندبیتەووە، پێی وتم:
 – مالتیان لە بازارە.

من ئیستاش نەمزانی بۆچی لەو رستەیه ترسام، کە دایکم زۆر ئاسایی دەریبری.. بەلام ئایا
 ئەو ترس بوو...؟! ئیوارەیهکیان لەگەڵ کچیکی دراوسێمان لە پۆلیک باندەوی ئاسمانمان
 دەروانی.. ئەوان بەرز بەرز و بەتیزی تێدەپەڕین.. ئەو بەبێ ئەوێ چاوی لەسەر پۆلە باندەکە
 بگوازیتەووە، کە ئەوسا وەک چەند پیتیکی کالی سەر دیواری قوتابخانە دەردەکەوتن؛ پێی وتم:

له هه‌موو ژياندا ئه‌و كچه‌م خو‌شنه‌ويستبوو.. ده‌توانم ب‌ل‌يم چه‌زم نه‌ده‌كرد هه‌ر چاره‌ي بيبينم، به‌لام نه‌مزاني ب‌و‌چي ئه‌و قسه‌يه‌ي گرياندمي.. يه‌كسه‌ر فرم‌يسك له‌ چاو‌م هاته‌ خوارئ.. وامده‌زاني ب‌النده‌يه‌كه‌ له‌و پ‌وله‌ ب‌النده‌يه‌ي به‌ ئاسماني سه‌ر سه‌رماندا تيه‌په‌رين و كه‌وت‌وته‌ خواره‌وه‌.. پ‌يشتر كات‌ي ر‌و‌وداو‌يك، يان گوته‌يه‌كي به‌سو‌ز ياخود ديمه‌ن‌يكي خه‌مناك كاريان تيه‌ده‌كردم، سه‌ره‌تا بيرم ل‌يتيان ده‌كرده‌وه‌ و ورده‌ ورده‌ د‌لميان هه‌ل‌ده‌كو‌لئ.. ئاويان ل‌ي ده‌ه‌ينا و هه‌تا ئاستي چاو‌ه‌كانم فواره‌ي ده‌كرد.. كه‌چي ئه‌وجاره‌يان ته‌واو جياواز بوو.. ه‌ينامه‌ به‌رچاو‌م له‌ په‌نجه‌ره‌ي يه‌كئ له‌ خانووه‌كاني قه‌لات ده‌سته‌كاني ب‌و‌ چه‌ناگه‌ي كر‌د‌وته‌ جو‌للانئ و له‌و به‌رزاييه‌ كز و خه‌مناك له‌ناو بازا‌ر و له‌ سه‌ره‌تاپاي شار ده‌روان‌يت.. له‌ ترسي باوكم نه‌بووايه ئه‌و شه‌وه‌ وه‌كو كه‌رو‌يشك‌يكي شه‌رمن ده‌مه‌ينايه‌وه‌ و هه‌تا به‌ياني له‌ باوه‌شي خو‌مدا ده‌منواند.. وه‌كو ئه‌و كه‌رو‌يشكانه‌ي له‌ هه‌وشه‌ي م‌الئ «عاديل»‌ي هاوپ‌يمدا ده‌مبين.. فرم‌يسكي دنيا‌م به‌سه‌ر ق‌ژ و ده‌موچاويدا ده‌باراند.. ز‌و‌ر كه‌سي ديكه‌ له‌ گه‌ره‌كي ئيمه‌ باريان كر‌دبوو.. ب‌و ز‌و‌ريان ناخه‌م هه‌لك‌يشابوو، به‌لام ب‌و‌كه‌سيان نه‌گريابووم.. ئايا ئه‌گه‌ر له‌جياتي قه‌لات، شو‌ن‌يكي ديكه‌ي بوتايه، ئاوا كاري تيه‌ده‌كردم؟! به‌لام قه‌لا لاي من نه‌ه‌نييه‌كي گه‌وره‌يه.. ترسيكي ب‌ي‌كو‌تاييه.. هه‌ر ب‌و‌يه هيو ده‌خوازم ر‌و‌ژئ له‌ ر‌و‌ژان په‌تيكي ئه‌وه‌نده در‌يژم ب‌و‌ كو‌لاره‌كه‌م ده‌ست ب‌كه‌وت، كه‌ بيه‌گيه‌نمه‌ ئه‌وي و...

8

سوانهوه، ئەوا پەنا بۆ وهسفیکى دیکه ده بهیت و ده ئییت: «ئاسمان زهوى ماچ دهکات».. تۆ کاتى له ههوى پايزان دهروانىت و باران نم نم به سههر قژ و شانندا دهباریت، منداڵکى و تازه پیت گرتووه، با ته مه نیشته له سه دهیهک تپه پیهیت.. زۆر جار خه ونم به وهوه بينیوه، که له پارچه ههوى پايز کۆلارهیهک دروست بکه م و بیهه نمه شوینه ههره به رزهکانى ئاسمان.. به لام من چه ند منداڵکى سه یرم.. هه تا وهرزه که تینه په ریت، جوانیه که ی چیرم پى نابه خشیت.. هاوینان بیرى زستان و زستان بیرى هاوین ده که م.. ئەگەر ئەمجاره زستان بپته وه ئاوا و ئاوا ده که م.. نه خیر، من حه زم له هاوینه.. ئەرى به راستى من کام وهرزه یانم خو شده ویت و دمه ویت له کامیاند بژیم..؟! جلیکى ئاگرینم پۆشیوه.. بپه روا تابه ی گالیسکه یه ک خل ده که مه وه و له ناو تونیلی تاریکى وهرزهکاندا راده که م.. سره وتنم نییه.. ئەمه خه یالکى که شه وان پيش ئەوه ی خه و بمباته وه، به خۆیه وه م خه ریک دهکات.. ئەو بارانه سحرپیه شه ناتوانیت که میک له سیمای خه مناکى ئەو ژنه بگۆریت، که تاوى له مه و به ر له ژیر ئەو بارانه پايزیه دا زانیم ناوى «گولبه هار».. به وه دا که به خوینى دهوت، خوون، بۆم ده رکه وت کۆبیه، چونکه ئەو وشه یه له مالى «عادیل»ى دراوسپمانه وه فیر بووم.. دایکى له کاتیکدا ده یویست جله شو راوه کان له سه ر ته ناف هه لبخات، لیمان تووره بوو و وتی:

– ئیستا بیبرنه وه.. خوون بیت یان خین، هه ر.....؟!

له پر له مێرده که ی روانى و قسه که ی برى.. سه رنه کهانى منیش دواى سه رنه کهانى ئەو که وتن و گه یشتنه سه ر قاچه براوه که ی «باوکى عادیل»ه وه، که ئەوسا خۆى له سه ر دارشه قه کهانى بن بالی راگرتبوو و له که رویشکه کان راده ما.. یاخود وا ده هاته به رچاو، که له وان راده میتیت، چونکه ئاسان نه بوو بزانی له کام لا دهروانىت و بیر له چى دهکاته وه.. به لام ئەو به رده وام بیرى ده کرده وه، بۆیه زۆر که م ده دا.. نه خیر، هه ر نه ده دا.. من نه ده چووئه قلمه وه له هه موو ژیانیدا وشه یه کى له گه ل ژنه که شهیدا وتبیت، که چى «له یلا»ى خوشکه گه وهره ی «عادیل» ئیواره یه کیان به کچیکى دراوسپمانى وت:

– وا مه لى.. ئەگەر ده زانى جارن چۆن بوو..!! بۆچى ئەوه ی به سه رى هات، که مه ..؟!

دواى وتی:

– ئاواش سه یرى مه که ئیستا لاواز و بپه یزه.. ئەوه نده ی دوو که س بوو.. یه کیکى دیکه بوايه له جیگای ئەو، ده مرد.. هاوړپیه کى به رگه ی حه فته یه کى نه گرت و گیانى ده رچوو. «دایکى عادیل» بیجامه ی مێرده که ی له پيش جله کهانى دیکه وه له سه ر ته نافه که هه لخش.. پۆلینیکى هیلداره.. هینده ی ئاو هه لمژیوه، گه وهره تر له قه باره ی خۆى ده که ویت به رچاو.. ئەویش قاچیکى براوه ته وه.. نه خیر، هه ر له ئەزه له وه بۆیان نه کردوه.. جاریکى دیکه شه مه سه له ی جهسته و پۆشین هاته وه گۆرئ.. کامیان لاسایى کامیان دهکاته وه..؟! به لام منیکى مندا ل چى له وه تیده گه م..!! کامیراهه که شى، ئەوه ی جارن له بن دیوارى قه لات وینه ی شه مسیى پیده گرت، له سه ر

سټ قاجی درټږی دار دهوہستا.. په ږږیہ کی ږهشی وهکو چه رمی گامیشی پټوه بووه.. من کامیراکه یی ئوم نه دیوه، به لام هر له په نا دیواری قه لاتدا چهنه پیاوټکی دیکه ههن و بهو کامیرایانه وینه دهگرن، که نه گهر شهوان له کوټانه ته سک و پټچاوپټچه کانی «سهیداوه» دا بیانینی، وا دهزانی بیچووی زه ږافهن.. ئاسان نییه به یه ک قاج دانه یه کی ئاوا به کار به یتیت.. «عادیل» پټم ده لټت:

– ئیمه به خوونی خوټان ده لټین خوون.. ئیوهش به خینی خوټان بلټن خین.. باشه..؟! من له ترسی دایکی هیچ نالټم، به لام وا ههست دهکهم ئهو وشانه یی ده ریاند ه برټت، خوټینان لټده چوړټته وه.. قورگم ږپیه تی له گریان و دهمه ویت پټی بلټم: «له مه ودوا من به خوینی ئیوه و به خوینی خوټان به هی هه موو هه ولټریه کیش ده لټم خوون.. تو نازانی به بی ئه وهی مه به ست بوو بیت بهو رسته ساده یه چوټ دلت ږ کړدم له خوون..» بیر له و جاره دهکمه وه، که پټی وتم قاجی باوکیان له ناو گورټکدا ناشتووه.. کاتئ خویشی مرد، هر له وئ له گه ل قاجه که یدا ده ینټرن.. بو شه وه که یی من چهنه ده ترسام.. نه مده وټرا به تنیا هه تا هه یوانیش بجم.. هر بهو ترسه وه له په نجه ره وه دهمروانیه ناو حه وشه وه.. ئه وسا کوټکرټته وه نه وشه یه که یی حه وشه مان وهکو هه موو شهوانی پټشو له گوټما وه که یی پشت مال له کوټنه که مان ده چوو، به لام زیاتر لټی ده ترسام.. وامده زانی ئیستا له په نا شتټکدا قاجیک دټته ده ری و به ناو ئهو حه وشه یه دا ده روات.. به پایه کانی قادر مه که دا سهر ده که ویت و ده گاته سهربان.. هینده یی پټناچټت له سهر ستاره که وه خوئ هه لدا ته خوارئ.. به ناو قور و لټته یی باخچه که دا هه نگاو دهنیت و قوراویی ده بیت.. په یتا په یتا ئهو بوټانه ده پلیش یتنه وه، که تنه نا له خه یالی شیواوی مندا شهوان ده رفعت دټن و له و گوټما وانه یی نزیک مالمانه وه خوټان ده گه یه ننه ناو حه وشه و باخچه که.. له نا کاو خوئ به په نجه ره یی ژووره که ماندا ده کیشیت و ده که ویت سهر زوټای عه لئه دینه که.. زوټا قټپ ده بیتته وه و نوټنه کانمان گړ ده گرن.. خه لک له هه موو لایه که وه به سه تل و تنه که ئاو ده ینټرن.. هر ئه وهنده به سهر ئاگره که یدا ده ریټرن، ده بیتته خوټن و بو ئاسمان فواره ده کات....

ئیستا نه گهر «پووره گولبه هار» بگری، ئیمه ههستی پټی ناکه ین، چونکه فرمټسکه کانی تیکه ل بهو دلټپه بارانانه دهن، که به روومه ته کانیدا دټنه خوارئ.. رهنگه هر ئهو گریان ه ش بیت، ئاوا ناهیلټت من به چاکی له قسه کانی تی بگم.. تا ئیستا لام روون نییه ئهو باسی چی ده کات.. یان رهنگه نه یه ویت لوغزی چیروکه که یی ئاشکرا بکات، تا ئهو کاته یی بو «عادیل سه لیم» یی ده گټرټته وه.. سهیره من هه تا ئیستاش نامه ویت به خال و مام و ماموستا ناوی ئهو پیاوه به ینم.. هر سوورم له سهر ئه وهی مندالټیکه له ته مه نی خوټم....

وهکو هه موو جاریکی دی، کاتئ له مال له گامیش ه وانه کان نزیک بووینه وه، ترسام و به پارټزه وه هه نگاوم نا، چونکه دهمزانی، یاخود بینیبووم گامیش ه کان به شاخی تیژیان په لاماری خه لکیان دده و به شیوه یه کی ترسناک ده یان بوړاند، به لام له نا کاو دهنکی ده ف و زنجیر تیکه ل به دهنکی

دهیان پیاو و قیژهی ژن و مندال هاتنه گوچکه مانه وه .. داره بازیه که له سه شانی چهند
 دهویشیک دهبینم، که به په پۆی سهوز داپوشراوه .. دهیان دهویشی دیکه له دوایه وه دهوژن و
 بهدم هاوار و سه له واته وه چه قۆ و شمشیر له سک و ران و قۆله پروتهکانی خویمان ددهن .. قژی
 درژیان له هه وادا تیکه لی یه کدی دهبن .. وا دینه بهرچاو پۆلیک قه له رهشن و ترسیکی له پیر له
 زهوییه وه به رهو ئاسمان هه لیفراندوون .. هینده قایم دهف دهکوتن، نه که هه ر گیانمان، بگره
 زهوییه که ی ژیریشمان ده له رینه وه .. ئیستا ئیمه وه کو ئه وه وایه به سه ر ده فیکه گه ورده هه نگاو
 بنین .. له شمان سووک سووک .. ترسیکمان نییه ئه وه دهفه گه وره و ته نکه ی ژیرمان بته قینن .. له
 حاله تیک داین، نه له فرین دهچیت و نه له نیشتنه وه .. دهویشه کان، به بی ئه وه ی گوړانیک له
 خیرایی رۆیشتنه که یاندا بکه ن، جار جار تیکرا دادنه ویننه وه .. تو وا ده زانی دهفه کان به ئه ژنوی
 خویمان، یان به و به رانه دا ده کیشن .. دهیکه نه هه زاران پارچه و کو تاییه به و به زمه ده هین، که چی
 زۆر له پیر بهدم قیژیه که ی توو ره وه به رز ده بنه وه و دهفه کان یان بو سه ر سه ر یان هه له ده برن .. ئیمه
 بمانه ویت و نه مانه ویت له سه مایه که ی به جو ش داین .. زپره ی زنجیری قه راغی دهفه کان، که په نجه
 حال لیهاتووه کان شیتانه ده یانده ن به یه کدا، وه کو پۆلی سه رباز ریتمی هه نگاوهکانی ئیمه و
 ریتواران ی دیکه ی ئه م دهو روبه ره هاوړیک ده که ن .. دهسته کانمان به هه مان ئاراسته ی یه کدی
 دهجوو لین .. ئوی گامیشه کان یان له بیر برده وه ..!! ئه گه رچی لای من ئه و چه رمه ئه ستورو و
 ره شه یان کاتی له به رتیشکی هه تاودا ده بریسکیته وه، جوانترین شته و پیم خو شه به قوولی لیان
 بروانم .. ده م پری ده بیت له ئاو .. «سه رتوژی گامیش چه ره» .. رسته یه کی ئاوا به سه، که تو
 له ویه ری تیریدا برسی بکات .. له پۆل دا لغه ت بروات و ئاگات له مامو ستا نه مینیت .. که چی
 دایکم بیزی نایه ت وه کو ژنانی دیکه ی گه ره که له و پیاوه ی بکری ت، که به که ریکی رهش ده به ی نیت و
 به جوانترین شیوه بانگ ده کات: «هه ی ماست .. هه ی قه یماغ .. هه ی ماست .. هه ی قه یماغ» .. له
 گوچکه مدا وا ده زینگیته وه، که ده لیت: «هه ی ماغی .. ماغی .. ماغی» .. قه یماغی زۆر سپی و
 چه رمی ئیجگار رهش .. ئه و رهنگانه من شیت ده که ن .. نه خیر، ئه و ترسه ریکام نادات، ئه گینا
 ده مه ویت ده ست به یه که به یه کیاندا به ینم، که ته نها به چاو ده زانم چه ندی لووسن .. «له یلا» ی
 خوشکه گه وره ی «عادیل» ته نوو ره یه کی رهشی بو قوتا بخانه ده پۆشی .. من هه رچه ند لییم ده روانی،
 چه رمی ئه و گامیشه م بیر ده که وه ته وه .. جلهکانی دایکی شی رهش بوون، به لام هی ئه و له چه رمی
 گامیش نه ده چوون .. نازانم من چۆن ده متوانی جیاوازی له نیتوانیاندا بکه م .. ئه دی نالین رهش هه ر
 ره شه ..؟! له هه وشه ی ئه واندا جوو له و تیک قژ قژانی که رویشکه کان له هه موو شتیک زیاتر
 سه رنجیان را ده کیشام .. لی ره و له و ی هه له ده به زین و ئه و سه وزه و میوه بی که لکانه یان ده خوارد، که
 «عادیل» و خوشکهکانی له ناو به رمیلی به رده می دوو کانهکانی لای «حه مامی ئیسکان» بو یان
 ده هینان .. ئه وهنده زۆر بوون، خو شیان نه یانده زانی ژماره یان چهنده .. ئه گه رچی لای ئه وان
 ژماره یان له تووکی نه رم و گووی قوت و چاوی هه نار ییان گرینگتر بوو .. دایکیان هه ر زوو زوو

هەندیکيانى دەخستە ناو قەفەزى تەلبەندەوه.. وەكو ژنە ھەژاریکی ناو چیرۆکان دەبیردە بازار و دەیفروشتن.. «باوکی عادیل» لە بنکی قەفەزیکدا ھەندیک خۆلی رۆکردبوو و گۆلێکی تێدا رواندبوو.. ئەمە لای من سەیرترین دیمەنى نیشان دەدا.. ئەمدەتوانی لەو ھەستە تێبگەم، کە لە دڵمیدا دەورووژاند.. ئەمدەزانى ئاسوودەییە، یان پەژارە.. سەرەتا وای بۆ دەچوم لە ترسی کەرۆشکەکان وایکردوو، نەبادا بیخۆن، بەلام پاشان گەیشتمە ئەو باوەرەى دەیەوێت بڵێت لە ھەموو مەلەکەدا، بگرە لە تەواوی دنیا، تەنھا ئەو گۆلەى ناو قەفەزەکە ھى ئەوانە.. نەخیر، رەنگە کۆمەلێک مەبەستى دیکەى ھەبووێت.. کەرۆشکەکان ھى ئەوان بوون، بەلام من لەوان زیاتر چێژم لە بینینیان وەردەگرت.. «حاجى رەمەزان رەیحانى» ى خاوەنى خانووەکەشیان بەپێچەوانەى من دلى پێیان تەنگ دەبوو.. ھەر زوو زوو دەھاتە سەریان و نارەزاییی دەردەبەری.. کاتى دەروێشت «عادیل» دارێکی وەک گۆچانەکەى ئەوى بەدەستەو دەگرت و لاسایی قسەکانى دەکردو، کە ھێندە بە رەقەو دەیوتن، وەک تیشکی ئاگر لەژێر ددانە رزێوەکانى دەردەپەڕین.. «عادیل» بە دارەکەى دەستى ئامازەى بە کونى کەرۆشکەکان دەکرد و دەیوت:

– باشە ئەو سەرىتى.. بەس دەزانن بنى لە کوێیە..؟! قوولە قوولە..!! لە گۆرى باوکماپە.. ئەگەر رۆژى نەرووخوا، بزائن من شیرى حەرام خواردوو.

ئەوھتا وا بەسەر بەردەبازەکانى ناو ئەو جۆگەلەیی لای مەلە گامێشەوانەکاندا دەپەڕینەو.. بەلام ئەو بەردانەى لەژێر ئاوەکەدا نەقووم بوون و بە لێلى دەبیرن، لە کۆمەلێک دەموچاوى شیواو و خەمناک دەچن.. چ ئەوان و چ گەرەکانیش، کە لەسەر سەك نووستوون و پشتیان گەیشتۆتە سەر ووى ئاستى ئاوەکە، ئارەزووى خۆیانە لە چى دەچن و لە چى ناچن، ئیمە قاچیان دەخەینە سەر و دەپەڕینەو.. بۆ پەڕینەوھش ئەو گرینگ نییە، تۆ چەند توانات ھەبە، بەلکو ئەو گرینگە جەستەى تۆ چەند فیل و چەند ھونەر دەزانیت.. رێک لە سەما دەچیت.. سەمایەکی تەواو جیاواز لەو سەمایەى تاوێ لەمەوبەر دەف و زنجیر و ھایوھووی دەروێشەکان دوور لە خواستى خۆمان پێیان دەکردین.. نابیت خەیاڵت بروت و بیر لە رابردوو یان لە داھاتوو بکەیتەو.. دلت خۆشە یان ناخۆش، دەبیت کەمەرت بەرزینیت.. دەستەکانت وەکو سەولێ بەلەم بەملا و بەولادا بجوولینیت.. ئەوھتا دایکم و «پوورە گۆلبەھار» یش دوور لە خواستى خۆیان سەما دەکەن.. ئەگەرچى دەزانم نابیت بە ھىچ ژنێکی کوێى بلیم پوور و دادە، بەلام ئەو حالەتەى ئەوى تێدا، ھەموو سیمما کوێیاننێکەى شار دۆتەو و چوار جار بەقەدەر خۆی دەریخستوو.. ئەو بارانەش رەنگى ئاوەکەى گۆریو.. لە رەنگى ھەرەکان دەچیت.. ناکریت بە جوانى نەزانى، ھەتا ئەگەر سوور بزانی ھەمان چلکاوى رۆژانە.. رەنگ ئاواپە.. پیسی و پاکی نازانیت.. لە ھەر کوێ و لە ھەر کاتیکدا بیەوێت، دەردەکەوێت و ھەموو شتێک دەخاتە ژێر دەستەلاتى خۆیەو.. ئەوھتا بێرت دەباتەو، کە پەڕینەو مانای گەیشتنە لە شوێنیکەو بۆ شوێنیکى جیاواز.. باشە کى بە منى وتوو ئەو پێناسەبە بۆ پەڕینەو بکەم..؟! ئەدى بۆ پەڕینەو ئەو شوێنە نەبیت، کە دوو شوێنى تۆراو بەیەکتەر ناست

دەكاتهوه؟! ھەر خێرا لەوێش پەشیمان دەبمەو و دەلێم پەڕینەوێه شوێنەكان لە یەكتری دادەبڕیت.. دەئاخر لێكتر ازانیشت نەبە، كەس پەڕینەوێه نەدەناسی.. لەو دەشتەى نێوان مالى خۆمان و قوتابخانە ھەر ئەوەندە من زمانم سووتا و بە «عادیل»م وت:

– لەسەر خۆلى رێگاكە.....

ئەو وەكو شیرى سەر ئاگر ھەلچوو و پیتی وتم:

– ئای كە قسەییەكى بێمانایە!! دەبێت بۆى لەسەر رێگاكە، چونكە رێگاكە ھەر خۆى خۆلە.. قابیلە رێگاكە ئاسن بێت و خۆلیان لەسەر ڕۆ کردبێت..؟!.

– ھەمووشى ھەر خۆل نییە.. ئەگەر زۆر زۆر ھەلێكۆلێن، دەگەینە ئاو و خۆل نامینیت.

– بەلام ئەو كاتە پیتی دەوتریت بیر، پیتی ناوتریت رێگا.. ئیمە باسى رێگا دەكەین.

ئیمە بپەڕینەو و نەپەڕینەو، ئەوا لەوێر ھەر بەژێر كەپرى دووكانەكانى ناو بازاردا دەڕۆین.. كەواتە ئیمە ئێستا لە مالى ئەو پیاوێ نزیكین، كە لە منداڵێك دەچیت.. بەلام دیمەنى دارەبازەكە و دەرویشەكان لە بەرچاوم لاناچن.. ئەگەر لاش بچن، ھەر خۆم دەیانھێنمەو.. چیژ لەو دەبینم خۆم بترسینم.. وەكو ئەو شەوانەى قاچەكە لە گۆرستانەو دەھاتەو و لەسەر دیوارەو خۆى ھەلەدایە ھەوشەمانەو.. پەنام بۆ سەدان فیل دەبرد ھەتا لە بەرچاومى لابەرم، كەچى سووك و ئاسان دەمھێنایەو.. «خوون»ى لى دەچۆرایەو.. وردە وردە ھەموو شتێك لەو تیشكە باریك باریكانە دەچوون، كە دواى ئێوارە لە ڕۆژ بەجێدەمان و وەكو پەشمەك لەسەر ڕووى ئەو ئاسمانە لێلەدا دەتوانەو.. ھیوام دەخواست ڕۆژێ لە ڕۆژان كۆللارەكەم بگەینە ئەوێ و بەو تیشكانە بۆیەى بكەم.. چیژى ترس لە ھیچ چیژێكى دیکە ناچیت.. ئەمە دەزانم و ناشتوانم بە كەسى بلیتم.. نە، چەند جار ویستم ڕووم لە دارەبازە و دەرویشەكان وەرگێرم و نەمتوانی..

بیرەمێردەكە قەلەموونێكى نێرى پێیە.. قاچەكانى بە پەرۆ لە یەكتر گری داوون.. وا لە پیش ئیمەو بە لەرزە لەرزە قاچى باریكى لەسەر بەردەبازێكەو بۆ یەكێكى دى دەگوازیتهو و ھەر دەبۆلێنیت.. لەسەر شیوازى خۆى سەما دەكات و جێو دەدات.. ئاخر ئەوسا، پیش بگەینە بەردەبازەكان وتی گواپە شیخیكى زۆر گەورە مردوو.. كورپێكى چوارە پانزە سالان بە دەم قاقاپیەكى سەیرەو، كە نازانم بۆچى ویستم لە چاوى بكەمەو؛ وتی:

– ئیسقانى پارە رېخۆلەى ھەلدریو.

بیرەمێردەكە بۆ بەردێك دانەویەو و ئەو راپیکرد.. بەردەكەى تیگرت، ئەگەرچى سوور دەیزانى پیتی ناكات.. لەگەلیدا سەدان جێوێ بۆ دایك و باوكى نارد.. سەرى ھەموو جێوێكانیشى بە «ئیسقانى پارە» دەستی پێدەکرد.. «ئیسقانى پارە لە.....» قەلەموونەكەى بن بالی جووكاندى.. تمەز لە ھەژمەتان راپگوشیبوو.. بە چەپۆك تێیکەوت.. دەیان جێویشى بەو دا.. بە ئیمەى وت، كە سەدان كەس لەسەر دەستی ئەو شیخە تۆبەیان کردوو.. نازانم تۆبە چییە و چۆنە..؟! بەلام مەرۆف چۆن دەتوانیت لەسەر دەستی یەكێك تۆبە بكات..؟! رێى تێدەچیت كۆترێك لەسەر دەستی من

هه لېنېشېت، دهكرېت درېژترين وانه ي ناو كتيبي «ئەلف و بى» ي پۇلى يەكەم لەسەر قوڤلى «رېزگار» ي هاورېم بنووسم، بەلام پياويك چۆن لەسەر دەستى پياويكى ديكەدا تۆبە دەكات؟! چۆن جېگاي دەبېتەوه؟! چاوانى «پووره گولبەهار» يش وهكو چاوانى قەلەموونهكه دەلېتى دوو دلۆپ رۆنن و سەر ئاو كهوتوون.. خەمناك خەمناك رېگا دەبېت.. جووته پيالواه هاوينييهكه ي، كه پاپووجى ئيرانيين، ئاويان لى دەچۆرېتەوه.. جار جار لىوى خوارهوه ي دەخاته ژير دانەكانى و گازى ليدەكرېت.. قسه يهكى پييه و به «عاديل سەليم» ي دەلېت.. بەلام «عاديل سەليم» كييه؟! پيرەميردەكه جار جار قەلەموونهكه ي دادەنيت و تاويك پشوو دەدات، كه چى هەر خيرا هەلېدەكرېتەوه و نايەويت له ئيمه دابېرېت.. دايكم بەشيوازه تايه تييهكه ي خوى لى پرسی:

— مادام ئەوهندەت ئەو شىخە خوښدەويت، بۆچى بەگەل ئەو دەرۆشانە نەكهوتى؟! —

— عەلەشيشەكه نەپهيتشت.

— ئەويشت بېردبايه.

پيرەميرد له قەلەموونهكه ي روانى و پيكنەنى.. چرچەكانى دەموچاوى، كه له پلېتى لامپا دەچوون، زياتر دەرکهوتن.. وا تيگەيشتم دەيهويت بەو پيكنەنينە به دايكم بلېت ئەو حەبابەرهيه چۆن بەرېتە ئەوى.. لەگەل هەر هاوارېكدا مى گەزېك درېژ دەكات و دەلېت عەليقول قول قول.. عەليقول قول قول.. لەناو گۆرە بەتالەكه ي شىخدا دەنگ دەداتەوه و رەنگوروى هەموويان دەگۆرېت.. لەوانەشه مەبەستېكى ديكە ي هەبوويت، بەلام من لى تينەگەيشتېتم.. «حاجى رەمەزان رەيحانى» ي خاوهنى خانووهكه ي مالى «عاديل» يش لەو پارچە زەوييه ي تەنيشت مالىانەوه، كه شوورهيهكى بۆ كردووه، دەيان قەلەموون بەخيو دەكات.. «ئەمير» ي كورەزاي بۆي گيرايينەوه، كه باپيرى هەموو نيرەكانى خەساندووه.. هەتا بەتەمسيل بۆي نەكردين، نەمانزاني ئەو وشەيه چ مانايهكى هەيه.. لەناو ئەو ترس و رامانەشدا هيشتا توانيمان لى بېرسين به چ مەبەستېك وای لى كردوون، هەتا ئەويش بەو شىيوازه سەيره ي خوى پيمان بلېت بۆئەوه ي لەلايهك بەسەر مييهكاندا نەتسين و لاواز نەبن.. له لايهكى ديكەش كه م بجوولېن و زۆربە ي كات بنوون.. ئينجا به خواردنېكى كه م، زياترين گۆشت دەگرن.. من نازانم بۆچى لەپال ئەو هەموو بەزەييهدا قيزيشم لەو قەلەموونانە ي «حاجى رەمەزان رەيحانى» دېتەوه...

پيرەميردەكه مان لى ون بوو.. نەخېر، ئيمه لەو ون بووين.. بازار ئاوايه.. شتەكان دەشيوتنېت.. ئەوه لاي خوى به دايكمى وت قەلەموونهكه ي چيرۆكېكى سەيرى هەيه و بۆمانى دەگيرېتەوه.. لەناو ئەو حەشامات و تېكقزقزانەدا ئاسان نييه چيرۆكېك تا كوئايى بگيرېتەوه.. كى دەلېت «پووره گولبەهار» يش دەتوانيت چيرۆكى خوى بۆ «عاديل سەليم» بگيرېتەوه...

«ئەمير» ي كورەزاي «حاجى رەمەزان رەيحانى» چاك دەيزاني ئەگەر باپيرى مالى «عاديل» له خانووهكه دەرېكات، له ترسى ئەوه ي نەبادا كه روپشكهكان بېرمين، ئەوا چ خوى و چ پوورهكانيشى له بينينى تەلەفزيۆن بى بەش دەبن و دەبېت وهكو زۆر مندالى ديكە ي گەرەك بچېتە

گازینۆی «فاتم نانهوا» و به پینچ فلس سهیری بکات.. ئەوسا باپیری دههات به گۆچان ههتا مالهوهی دههینایهوه.. به تفیش شاشهی تهلهفزیۆنهکهی سواغ دهدا.. بهلام «ئه‌میر» چه‌ند جارێ پێی وتین، که هه‌ر کاتێ باپیری بمه‌ریت، ئەوان ده‌سته‌به‌جێ ته‌له‌فزیۆنیک ده‌کرن.. تا ئیستا که‌سم نه‌بینیوه ئاوا وه‌کو ئەو شیتێ ته‌له‌فزیۆن بێت.. ناوی هه‌موو ئەه‌کته‌ره‌ سینه‌ماییه‌کانی ده‌زانی.. لاسایی زۆربه‌یانی ده‌کرده‌وه.. به‌لام به‌ده‌نگی خۆشی گۆرانییه‌کانی به‌شپوهیه‌کی سه‌یر ده‌چری.. هه‌رده‌م پێی له‌سه‌ر ئەوه‌ داده‌گرت، که «نه‌جیب ره‌یحانی» ئامۆزای باپیرییه‌تی.. ئیمه‌ ده‌مانزانی ئەو ئەه‌کته‌ره‌ی به‌ دامه‌زرینه‌ری سینه‌مای میسری داده‌نریت، کورده‌ و باوکه‌ بازرگانه‌که‌ی له‌ «کورده‌ستان» وه‌ بۆ «میسر» کۆچی کردووه‌، ته‌نانه‌ت ئەگه‌ر جوان لێی وردبیته‌وه‌، ده‌زانی له‌ پیاوه‌کانی «گه‌ره‌کی سه‌یداوه‌» ده‌چیت، وه‌کو ئەوان له‌وپه‌ری ناخۆشییدا خۆشی و له‌وپه‌ری خۆشییدا ناخۆشی به‌ده‌موچاویه‌وه‌ ده‌بینی، به‌لام ئاسان نه‌بوو باوه‌ر بکه‌ین ئامۆزای باپیری ئەو بێت.. با نازناوی هه‌ردووکیشیان هه‌مان شت بێت.. ئەم له‌ کوێ و ئەو له‌ کوێ!! پۆژ به‌پۆژیش زیاتر رقی له‌ باپیری هه‌له‌ده‌ستا.. ده‌یوت «ره‌یحانی» به‌که‌ی لێ ده‌ربچیت، که بۆ نازناوی ئەه‌کته‌ریکی لێهاتوو ده‌ست ده‌دات، ئەگینا ریقنه‌ی قه‌له‌موونه‌کانی له‌ خۆی باشترن.. زۆر جاریش خه‌تا که‌ی ده‌خسته‌ سه‌ر «مام جه‌بار»ی دراوسێیان.. ده‌یوت ئەو پێی وتوو، که هه‌ر دنیا تاریک داها، ئەو ته‌له‌فزیۆنه‌ ژنی رووت پێشان دهدا.. باپیری چه‌ندین شه‌وی زستان له‌و سه‌ربه‌نهی خۆیان داده‌نیشیت و له‌و ئالیه‌ره‌ ده‌روانیت، به‌شکو ئەو ژنانه‌ ببینیت، که گوايه‌ وه‌کو چۆن به‌پۆژ بالنده‌ی له‌سه‌ر هه‌له‌ده‌نیشیت، ئاوا به‌شه‌ویش ئەوان به‌رووتی له‌سه‌ری هه‌له‌ده‌نیشن.. تووشی نه‌خۆشییه‌کی قورس ده‌بیت و له‌ مه‌رگ ده‌گه‌رێته‌وه‌.. ئینجا «مام جه‌بار» تێده‌گه‌یه‌نیت، که به‌زمه‌که‌ له‌ ژووره‌یه‌.. نه‌مانده‌زانی ئەوه‌ راستیه‌، یان «ئه‌میر» خۆی هه‌لبه‌ستوو، چونکه ئەو شتانه‌ی له‌ ده‌ست ده‌هات، به‌لام ئەوه‌مان لا روون بوو، که «حاجی ره‌مه‌زان ره‌یحانی» چه‌ند دوژمنی ئەو ئامێره‌یه‌.. «ئه‌میر»یش به‌رده‌وام ئەو ساته‌ی ده‌هینایه‌ به‌رچاوی، که ئەو له‌ناو پێخه‌فه‌ رزیه‌که‌یدا گیانی ده‌رده‌چیت، یان له‌ به‌رده‌رگای هه‌وشه‌ قاچه‌کانی له‌بار یه‌کتر ده‌چن و به‌ پشتا ده‌که‌وتنه‌ سه‌ر ئەو زه‌وییه‌ ره‌قه‌لانه‌، به‌لام ئەو هه‌نگاوه‌ چوستانه‌ی وایان پێشان نه‌ده‌دا، که خه‌ونی کورده‌زا که‌ی وا به‌ئاسانی بیه‌تته‌ راستی.. گۆچانه‌که‌یشی زیاتر بۆ ترس و سام به‌ده‌سته‌وه‌ ده‌گرت، نه‌وه‌ک بۆ پۆششتن و هاوسه‌نگی.. کاتێ ده‌چوو سه‌ر مائی «عادیل»، به‌ قایم له‌ ده‌رگا و دیواره‌کانی ده‌کوئا.. یان به‌ هه‌موو هێزی خۆیه‌وه‌ بۆ که‌روێشکه‌کانی راده‌وه‌شاند.. منیش وه‌کو زۆر مندالی دیکه‌ی گه‌ره‌ک بیستم، گوايه‌ «ئه‌میر» به‌ته‌مایه‌ شه‌وێک له‌ خه‌ودا باپیری بخنکینیت.. یان ژه‌هری مشک و جرجی بۆ بکاته‌ چێشته‌وه‌.. له‌گه‌ڵ هه‌موو ئەوانه‌شدا ئەو رقه‌ی له‌ باپیری هه‌لگرتبوو، له‌وه‌دا یارمه‌تی ده‌دا، که بتوانیت به‌چاکترین شپوه‌ لاسایی بکاته‌وه‌.. ئەوه‌ش هه‌ر خۆی مه‌شقیکی باش بوو له‌وه‌ی، که له‌ ئاینده‌دا کاتێ ده‌بیتته‌ ئەه‌کته‌ر، کتومت رۆلی پیره‌مێردێکی که‌له‌ره‌قی شه‌رانی ببینیت.. ئاخ‌ر ئەو به‌رده‌وام پلانی داده‌نا چۆن له‌ ئیستاوه‌ خۆی پێ بگه‌یه‌نیت،

بۆئەوئەى چەند سالىكى دىكە سەر ھەلگىرىت و ئىرە بەجىبھىلىت.. سەرەتا بچىتە «مىسر» و ناوبانگىك بۆ خۆى پەيدا بكات، لەوئىشەوھ پىگاي «ئەمەرىكا» بگىرتە بەر و بەھۆى فىلىمە يەك لەدواى يەكەكانى بگەرپتەوھ.. لەسەر دىوارى ھەوشەى «قوتابخانەى قازى محەمەد» دا دەستەكانى بۆ ئاسمان ھەلدەبرى و رايدەكرد.. زۆر جارپش ھەردووكيان لەدواوھ بۆ دەبەست و دەبوايە بە ھەنگەشەلى لەمسەرەوھ بچىتە ئەوسەر.. ئەگەرچى چەند جارپك كەوتە خواری و قاچى لە جى چو، يەك دوو پەراسووى شكا، ناوچەوانى قىرنا، بەلام ئەنجام راھات.. بە پاىەكانى قادىرمەى ئەو تانكىيە بەرزەى «سەيداوھ» دا سەردەكەوت و ھىندەى كۆترىكى لىدەمايەوھ.. لەوئەو وئەى ئەكتەرىكى لىھاتوو قسەى دەكرد و دەنگى دەدايەوھ.. ژيانى وى بەردەوام لە مەترسىيەكى گەورەدا بوو.. كەس نەيدەزانى چۆن لىيان دەرباز دەبىت.. بەلام ئەو جارەى خۆى ھەلدایە ژىر تايەى ئۆتۆمۆبىلىك، گوايە دەبەوئەت بەتەمسىل واى پىشان بدات لىى داوھ و بەراستىش بەرىنەكەوتوھ، زۆرى نەمابوو ئەو دۆجە لەگەل قىرەكەدا بىكاتە يەك.. شوڤىرەكە رەنگى زەرد زەرد ھەلگەرا.. بارىكەيەكى گەنج بوو.. بە كراسىكى سىى و پانتۆلىكى رەشەوھ دابەزى و لىى پرسى:

– ئەوھ تۆ بۆ وات كرد كورپى نازانم كى؟!

يەككى لە ھاوړپكانى پىى وت:

– ئەوھ تەمسىلە.. چەند سالىكى دىكە دەچىتە مىسر و دەبىتە ئەكتەر.

شوڤىرەكە ھىندەى دى توورە بوو:

– باشتر نىيە پىشتر دايكى بنىرپت، بەشكو ھەتا ئەم دەگات، ئەو لەو تياترۆخانانەى ئەوئە

جىگايەكى باشى بۆ بكاتەوھ..؟!

«مازن ئەحمەد» ى پوورزاي، كە لە ھەمووان زياتر ھانى دەدا بىتە ئەكتەر، بە كابراى شوڤىرى

وت:

– تۆ ئىستا گالئەت لەم قسانە دىت، بەلام دەبىنى چۆن رۆژىك وەكو نەجىب رەيحانىى ئامۆزاي

باپىرى كچى جوان جوان ماچ دەكات.. تۆش زەھەى چاوت دىت و لەو تەلەڤىزىۆنە تەماشاي دەكەيت.

– با جارپ دايكى بچىت وەكو ھىند رۆستەمى پوورزاي و ھودا سولتانى خالۆزاي لە فىلمىك

لە باوھشى روشدى ئەبازە بىت و لە يەككى دىكە عىماد ھەمدى ھەلپەرىنپت، ئىنجا ئەو كاتە....

«مازن ئەحمەد» وتى:

– ئەو كاتە پوورم سەرى خۆمان و گەرەكەكەشمان بەرز دەكاتەوھ.

ئەو ھەموو رۆلپكى لىدەھات.. ھى خەمناك و ھى پىكەنىناوى.. ھەرچىيەكى بەشەو لەو

تەلەڤىزىۆنەى مالى «عادىل» بدبىا، بەرۆژ لە چاوى دەكردەوھ.. دەگىرا.. فرمىسك بەراستى لەو

چاوانەى دەھاتنە خواری.. پىدەكەنى.. دەترىقاىەوھ.. دەبوورايەوھ.. لەپىر دەيكردەوھ گىران.. ئەوھى

نەيدەھىشت «دايكى عادىل» لىى بىزار بىت و وەكو ئەندامىكى خىزانەكە لىى بروانىت، ئەوھ بوو،

که ئەو بەتەنها دەیتوانی لە زمانی کچە نەخۆشەکی تیڭگات.. لە راستییدا ئەو ناوی «پێزان» بوو، بەلام چونکە بەدەست دەردیکی پیسەو دەتایەو، لە گەرەک هەر بە «کچە نەخۆشەکی» ناوی دەهینرا.. تەمەنی دەگەشتە چوار پێنج سال، بەلام لە مندالی ساوا دەچوو.. بەردەوام دەیانکردە باوەش و هەر دەنووایەو.. رۆژ بە رۆژ زیاتر چاوەکانی بە قوولدا دەچوون و پێستی دەموچاوی چرچ هەڵدەگەرا.. سەرەرای ئەو دەستکورتییەشیان جلی جوان جوان و ڕەنگاوپرەنگیان لەبەر دەکرد، بۆئەوێ کەمێ ڕەنگە زەردەکی بشارنەو.. بە گوریس جۆللانەییەکیان بۆ ساز کردبوو.. زۆربەیی کات باوکی ڕایدەههژاند.. خۆی لەسەر دارشەقەکانی بن بایی ڕاگیر دەکرد و بەردەوام پایی پێو دەنا.. ئەوسا زیاتر خەيالي دەڕۆشت، بۆیە هەندیک جار سەری دەسوورا و دەکەوتە سەر زەویەکی.. هەموو ئەو شتانه نەیان دەتوانی ئازارەکانی «کچە نەخۆشەکی» نەهێلن.. «ئەمیر» لێی وەرەدەگرتن.. بەملا و بەولایدا دەبرد.. خۆی بۆ دەکرد بە پشیلە و بە سەگ و بە هەموو جۆرە ئازەلێکی دیکە.. هەمان دەنگی ئەوانی لە قورگی هەڵدەستاند.. دەهینایە پێکەنین.. وا هۆگری بووبوو، بەدوایدا دەگەریا.. زۆر جار لە باوەشیدا دەنووست.. ئەو رۆژە «کچە نەخۆشەکی» مرد، «ئەمیر» بەراستی گەریا.. بەلام ئەو ئیوارەیی باریان کرد، نەتەوتوانی ناو لەو حالەتە بنییت، کە بە سیمایەو دەهینرا.. من هەرگیز ئەوهم بیرناچیتەو، کاتی وتی:

– ئێو دەزانن چەند بێچوووە کە رویتشکی چاوەنەپشکووتوو لەناو ئەو کونانەدا بەجێماون، کە باپیرم و باوکم پریانکردنەو..؟!

دەتوت بەراستی لە بەرامبەر ئەکتەریکی لێهاتوو داین.. بەلام ئەو بۆ تەلەفزیۆنەکی دەگەریا، نەوێک بۆ کە رویتشکەکان....

ئێستا دوور نییە لەناو ئەم بازارە «دایکی عادیل» بێنین، کە قەفەزێک کە رویتشکی پێیە و دەیانفرۆشیت.. لەوێتە باریانکردوو، نەمدیون.. وتیان لە «سەعدوناو» خانوویکی دیکەیان بە کرێ گرتوو.. نازانم بۆچی ئەوێندە پەرۆشی بێنینانم.. لە گەرەکی ئێمە گوتەیک هەبێ دەلێت: «کاتی بۆ بێنینی یەکیک بەپەرۆشیت، ئەو دەتەوێت شەری لەگەڵدا بکەیت».. نا، بەتەمای شتیکی ئاوا نییم، بەلام لە ئێستاوە دێنایم، کە لە رووم نایەت بیانویتم.. هەر دەلێی تاوانایکی زۆر گەورەم لە هەقدا کردوون.. شوفێری دۆجەکەشم لە رۆژی زەماوەندی خاڵدا بێنیو.. لە پیاو توورەکی ئەو رۆژە نەدەچوو.. دەرکەوت خەزمی خۆمانە.. نوکتەیی دەگێرایەو و هەموویان لە قاقای پێکەنینان دەدا.. شەرم ڕێگای پێ نەدەدام لێی بپرسم دەزانی ئەو کورەیی خۆی خستە ژێر تایی ئۆتۆمۆبیلەکی تۆو و لە مردن گەرایەو، دوايي چي بەسەر هات..؟! ڕەنگ بوو بپرسایا: «سەری خۆی هەلگرت..؟! کردی بە راست..؟! گەشتە میسر..؟!».. بەلام لەناو ئەو هەموو گەورەیدا کێ گویی لە مندالیکی وەکو من دەگرت، هەتا ئەگەر بیانزانیا چیرۆکی کارێگەرم پێیە و دەتوانم کەم و زۆر، با پچر پچریش بێت، هەر بۆیانی بگێرمەو.. لە راستیشدا من رووداوێکەم بە چاوی خۆم نەبینی.. کاتی گەشتەم، پەردەیی شانۆکە دادەرایەو.. تەنانت ئەوانەیی لەوێش بوون،

نەياندەتوانى پېمان بلىن چىيان يىنيوۋە ۋە بەوردى بىگىرنەۋە.. ئەۋ جاره «مازن ئەحمەد»ى پوورزاي تايەيەكى ئۆتۆمۆبىلى بە قەدەر تايەكەي پىشۋى ھىنا.. بردىە ھەمان شوين ۋە نەۋتى بەسەردا رىشت.. گرى تىبەردا.. بە دارەكەي دەستى شوينىكى لە نىزىك تايەكە نىشان كرد ۋەتى:

– ئەۋ لىرە قەلەمبازى ھەلەدەدا.. ۋا نىيە..؟!

– با، رىك لەۋى بوو.

– ھەموو جارىكىش لەۋىديو دەكەۋتەۋە.

– ئا، بەلام دواىنچار....

– منىش ئەۋە دەلىم.. بۆچى بەتەنھا ئەۋجارەيان.....؟!

– بەلام ئەۋ سويند دەخوات ۋە دەلى مندال درق دەكەن.. من ھاتووم دوورىان بخەمەۋە ۋ ئاگرەكەش بكوژىنمەۋە.

– ئەدى خۆ ناليت قاجم خستە بەر قاجى و.....

دوايى ھەر «مازن ئەحمەد» خۆى ۋتى:

– باشە بۆچى بە خەلك دەلىت ئەۋەدى دواى شەيتان بكويت، ئاۋا خوا لەسەر زەۋى دەيخاتە

دۆزەخەۋە ۋ دەيكاتە خۆلەمىش..؟!

ئەگەرچى نىمەى باران ۋەستاۋە، بەلام بۆنى خۆلەكە ھىشتا لە توانايدا ماۋە پېمان بلىت گۆرانىك روويداۋە.. ھەر ئەۋ گۆرانە بە سىماي بازارپىشەۋە ديارە.. رەنگە زۆربەيان بىر لە جلى زىستانە بکەنەۋە.. كەپرى دووكانەكان قوراويان لىدەتكىت.. سەرنج لە مىۋەى سەر عەرەبانەكان دەدەم.. ھەر عەرەبانچىيە ۋ بەشىۋازى خۆى پىياندا ھەلەدەدات.. ھەنارەكان شەق بوون.. دەلىي دەميان بۆ قسە كردۆتەۋە.. ئەۋ دەنكە قاۋەيىانە كۆمەلى پىتى گەۋرەى ئاۋدارن.. دەتوانم بلىم لە من دەچن.. دەستى ژنان لە ژىر عەباۋە دىنە دەرى ۋ بەۋ پەنجە بزيۋانە يەك بە يەكيان دەخەنە ناۋ زەنبىلەكانەۋە.. ئەۋ رووداۋەى «ئەمىر»ىش روخسارى گەرەكى ئىمەى گۆريۋە.. شتى سەير سەيرى بەدۋاي خۆيدا ھىناۋە.. «حاجى رەمەزان رەيخانى»ى باپىرىشى ھىچى لەۋەى جاران ناچىت.. ھەر خىرا تەلەۋزىۋىتىكى كرى.. لە كاتژمىر شەشەۋە ھەتا كاتژمىر يەكى شەۋ بەديارىۋە دەبىتە بت.. مەق لە خۆى دەبرىت.. مەگەر بۆ گۆرىنى كەنالەكان ھەستىتەۋە ۋ قرچ قرچ پەنجە بە دوگمەكانەۋە بنىت، ئەگىنا ۋەكو «مازن ئەحمەد» دەلىت بەردەۋام پىشتى بەۋ ديوارەۋە داۋە ۋ لىي رادەمىنىت.. لە «كەركووك»ەۋە بۆ «بەغداد» ۋ لەۋىۋە بۆ «موسل».. جارىك كوردى ۋ جارىك عەرەبى.. ماۋەى بەرنامەى توركىمانىيىش لە دەست خۆى نادات.. بەلام خۆشتىن رۆژ لاي ئەۋ ھەينىيە، چۈنكە لە بەيانىيەۋە ھەتا دواى نىۋەرۆق بەرنامەكان پەخش دەكرىن....

دايكم لەپر توۋشى دوو دەستەخوشكى خۆى دەبىت.. منىش دەيانناسم.. دراۋسىي مالى نەنكىم لە «كۆمارى».. ۋەكو ھەموو جارىكى دىكە، بەبى ئەۋەى كۆى بە قەرەبالغى بدن، گالتە سەير سەيرەكانى خويان لەگەل دايكم دادەمەزرىن.. تۆپەلىك جىنيۋى پىدەدەن.. بەلام لەپر

ههردووکیان بى دهنگ دهن.. جوان له سیمای دایکم ورد دهنهوه.. به ئاماژهی چاو دایکم له ئیمه دوور دهخه نهوه، گوايه دهیانه ویت به نهینى قسهی له گهلدا بکهن.. ئیستا من و «پووره گولبه هار» پیکه وه وهستاوین.. دهستم دهگریت، نهوهکا ون بیم.. شهرم دامدهگریت، به لام درق ناکهم وا ههست دهکهم دهستی سۆندهیه که و هه موو گهرماییی گیانی له ریکایه وه ده رژیته ناو گیانی منه وه.. باشه بۆ نه لیم ئه و کانیه و من گۆزهیه کی شیدارم..؟! به لى، ریک له گۆزهیه کی بچووک دهچم.. ئیستا پر دهم و له سهرم ده رژیته وه.. پروانن من بیر له چى دهکهم وه.. ناهه قیان نییه به شیتیم دهزانن.. کاتى دهته ویت تاکیک کوتری مى له گهل تاکیک کوتری نیردا بکهیت به هاوجووت، ده بیت بۆ ماوهی چهند سهعاتیک بیانخه یته کولانهیه که وه.. نیره که به دریژایی ئه و ماوهیه به دهنووک له مییه که دهدات، ئه وه به بى ئه وهی مییه که هیچ ناره زاییه کی نیشان دابیت.. هیندهی لیده دات، هه تا ته واو هیژ له گیانی خوئى و ئه ویشدا ده بریت، ئینجا عه شقی ده بیت و دهنه هاوجووت.. ناسینی دهسته کان ته واو پیچه وانیه ناسینی کوتره کانه.. به ناشتی دهست پیده کهن و به شه ر کوئایی ده هیئن.. ئه وه تا دایکیشم دهستی خوئى بۆ ئه ولا دریژ دهکات و به ژنه کان ده لیت:

– په له مانه.. ده رۆین.

له و ئاماژه یه دا وا دهر ده که ویت، که ئیمه له مالى «عادیل سه لیم» زۆر نزیکین.. کاتى گیرانه وهی چیرۆکه که نزیک بووه ته وه.. هه ر له خو مه وه ترسیک دامدهگریت.. هیشتا دهستم له ناو دهستی «پووره گولبه هار» ه و به دهم ریکاهه خه یالم له کوتره کان ئالاه.. رهنگه ئه و هه ر بیریشی نه مابیت، که مه چه کی منى گرتوه.. وا ههست دهکهم ئه و ترسه هه مان ترسى ناو خه ونه که ی دوینى شه ومه.. نازانم بۆچى له قوتابخانه ی «ئین خه له کان» ی ناو بازارم.. له ناو هه موو قوتابییه کانی پۆل نه نها من ئه رکی ماله وم نه نووسیوه ته وه.. مامۆستا به قژ هه لمده بریت و له سه ربانی قوتابخانه وه هه لمده داته خواری.. بۆ ناو هه شاماته که.. ئای له و خه لکه سهیره..!! ئه وه بۆ سه ریان پیوه نه ماوه..؟! کاتى لیتیان ده روانیت، مرۆفئى ئاساین، که چى له جیاتی سه ر، ته خته ره شیکیان پیوهیه و وه کو کیلى گۆر شتى سهیر سهیریان له سه ر نووسراوه.. ده یان خوینمه وه و هیچیان لى تیناگهم.. ترسه کهم زیاتر تاو دهستینیت.. له ناوی دایکم، باوکم، مامۆژنم، مام و هه موو که سه نزیکه کانم ده گهریم و نایاندۆزمه وه.. سوور دهزانم ئه وان، ئه وانی بیسه ر و بیده موچاو و بیسیما، من ناناسنه وه، به لام کوژ نادهم.. له ناکاو له سه ری یه کى له شه قامه کاند دهزانم من وا پروتم.. رهنگه جله کانم له گهل دهسته به هیزه کانی مامۆستا چوو بیتن، کاتى له و سه ربانه هه لیدامه خواری.. ئیستا تیناگهم پیمخۆشه سه ری ئه و خه لکه بوونه ته ته خته ره شی قوتابخانه و ناتوانن من به پروتیی بیینن، یان نا، به لام ترسه که ی گیانم ناگره و هه تا دیت زیاتر کلپه دهکات.. ئه وان ریکا دهنن، به بى ئه وهی کهس بهر کهس بکه ویت، که چى من له ترسا خو م له م لاده دم و به و ده که وم.. گیانی پروتم له ژیر قاچى ئه و دهر ده هیئم و ئه ویدیکه یان دوور له خواستی خوئى شه قی کم تیده سرویت.. له پشت کو مه لیک به رمیل و ته نه که و قوتووی رۆن و دۆشاو و شووشه ی ههنگوینی

هه‌لچنراودا «باوکی عادیل» کامیرا شه‌مسییه‌که‌ی پئییه و دیتته ده‌ری.. هه‌موویان به‌شعق هه‌لده‌داته ناوه‌راستی «شه‌قامی باتا» و ته‌واوی بازار ده‌رووژینیت.. ده‌را به‌ی دووکانه‌کان یه‌که له‌دوای یه‌که داده‌خرین.. هه‌ندیکیان هه‌ر به‌کراوه‌یی جیده‌هیلن.. خه‌لک تیکده‌قژقژین.. پیاوان عه‌بای ژنان ده‌رفین و خو‌یانی پی‌داده‌پۆشن.. سه‌دان قاپ و مه‌نجه‌ل و بوتلی پیپسی و کو‌لا و کووپی شه‌ربه‌ت و ده‌خيله‌ی مندا‌لان ده‌که‌ونه ژیر پییان و خه‌لک به‌کو‌مه‌ل به‌سه‌ریاندا به‌رده‌بنه‌وه.. ته‌خته ره‌شه‌کان تیکده‌شیکیکن.. ده‌بنه هه‌زاران پارچه و به‌و ناوه‌دا بلاو ده‌بنه‌وه.. سه‌به‌ته‌ی ماسیه‌کانی به‌رده‌م دووکانی ماسیه‌که به‌و ناوه‌دا ده‌رژین و سه‌دان قاجی باریک و ئه‌ستووریان لی هه‌لده‌خلیسکیکن.. ده‌یان ژن و مندا‌ل به‌سه‌ر یه‌کدا ده‌که‌ون.. بۆنی ناخۆشی ریخۆله و ناوه‌ناوی ماسیه‌کان، که به‌و زه‌وییه گه‌رمه‌وه ده‌نووسین، چه‌ندین که‌س ده‌بووریننه‌وه.. فه‌رده خه‌لووژی هه‌لچنراو وه‌کو شاخی به‌فر هه‌ره‌س دین و توژیکی ره‌ش ئه‌و ئاسمانه تاریک‌داده‌هینیت.. عه‌ره‌بان‌ه‌ی بالنده ره‌نگاو‌ره‌نگه‌کانی «داده‌که‌ژێ» ی بالنده‌فرۆش قلیپ ده‌بیته‌وه.. یه‌که به‌یه‌کیان له‌سه‌ر ئه‌و شه‌قامه گه‌رمه و له‌ژیر پییاندا جزرز ده‌پلیشینه‌وه و به‌و قیره داخ‌بووه‌وه ده‌نووسین.. ئه‌وان به‌خو‌رایێ ئاوا خو‌یان شپ‌رزه و سه‌غله‌ت ده‌که‌ن.. «باوکی عادیل» بیجگه له‌من، هه‌قی به‌سه‌ر که‌سی دیدا نییه.. کو‌لان کو‌لانی ناو قه‌یسه‌ری و شه‌قام شه‌قامه‌کانی ده‌وری قه‌لا دوام ده‌که‌وین و ئه‌و کامیرا گه‌وره‌یه‌شی هه‌ر به‌شانه‌وه‌یه.. پیم ده‌گات و کامیرا یه‌که‌ی له‌به‌رامبه‌رم داده‌نیت، به‌لام چونکه قاجیکی شکاوه، بۆیه ناتوانیت له‌سه‌ر دوو قاجه‌که‌ی دیکه‌یدا بیه‌وستینیت.. من ده‌رفه‌ت ده‌هینم و جاریکی دیکه راده‌که‌م.. ئه‌و دوام ده‌که‌وین و پیم ده‌لین:

– راوه‌سته...!! بۆ کو‌ی ده‌جیت...؟! به‌رووتی چه‌ند ره‌سمیکت ده‌گرم و دوایی پیشانی ئه‌و خه‌لکه‌ی ده‌ده‌م.

راچه‌نینیک، یاخود هاواریکی به‌رزی قورگم بیدارم ده‌کاته‌وه.. هه‌یوانه‌که‌مان، که جیگامان له‌ناودا داخستوه، هیشتا تاریکه.. ئه‌و تیشکه‌ک‌ز و باریکانه‌ی مانگیش هه‌ر ئه‌وه‌نده‌یان رووناک کردۆته‌وه، هه‌تا من به‌هۆی ئه‌و ئاماژه پرته‌قالییانه‌وه بزانه له‌قوولایی تاریکی دام.. بۆئه‌وه‌ی تاریکی پیشانی که‌سیک به‌هیت، ده‌بیت که‌میک رووناکییت به‌ده‌سته‌وه بیت.. نازانه‌م بۆچی بیر له‌وه ده‌که‌مه‌وه.. شه‌وانی پایز هه‌ر خو‌یان له‌خه‌وی قوول قوول و بیسه‌روبن ده‌چن.. ده‌لێ له‌سه‌فه‌ر دایت.. هه‌یوانیش ره‌نگ و سیمای پایز ده‌گریت.. هه‌ر ئه‌و ره‌نگه به‌لیفه و دۆشه‌گ و سه‌رینه‌کانیش ده‌به‌خشیت، به‌راوه‌یه‌که‌ و بزانی هه‌ر بۆئه‌وه ده‌نوویت تا وردتر و نزیکتر گه‌لای زیوینی هه‌لوهریو و هه‌وری ته‌نکی شیدار و گه‌رده‌لوولی پۆلینیی ببنیت.. ترسی ناو خه‌ون و ترسی ده‌روه‌ه تیکه‌لی یه‌کدی ده‌بن.. خیرا ده‌ست بۆ بیجامه‌که‌م ده‌به‌م.. چه‌ند جاریک لاستیکه‌که‌ی راده‌کیشم و به‌ریده‌ده‌م.. به‌ر که‌مه‌رم ده‌که‌وین و ده‌یله‌رینیتته‌وه.. به‌ر که‌مه‌رم ده‌که‌وین و ده‌یله‌رینیتته‌وه.. خو‌م له‌ژیر لیفه‌که‌مدا گرمۆله ده‌که‌م.. ده‌ترسم، به‌لام کاتی ورد ورد رووداوه‌کان، دیمه‌نه‌کان، جووله و تیکقژقژانه‌کانی ناو ئه‌و بازاره‌ و رووژاوه ده‌هینمه‌وه یادم، چێژیکی سه‌یر له‌و

تۆقىنە دەبىنم.. ناۋلەپەكانم پىكەۋە دەنۋوسىنم و لەناۋ ھەردوۋ رانى جووتكراۋمدا دەيانشارمەۋە..
ھىشتا ئۆقرە ناگرن.. پەنجە تۆقىۋەكانم ۋەكو كەروىشك ژىر لاسىكى بىجامە و دەرىپكورتەكەم
ھەلدەكۆلن و خۆيان دەگەينەنە ئەۋدىۋ.. من ئاۋام.. باۋەرپىكى سەيرم ھەيە.. وا دەزانم
مەترسىيەكان لەپىش ھەموو شوپىنىكى دىكەى جەستەمەۋە دەگەنە دەستەكانم.... چەپەيانم لەناۋ
دەستى «پوۋرە گولبەھار» دايە و راستەيانم خستۆتە ناۋ گىرفانى چارلىستۆنە مىللىيەكەمەۋە..
پۆلىنىكى ھىلدەرە و ژنىكى دراوسىمان بۆى دوۋرىۋم.. لەناۋ كۆلانىكى تەسكدا ھەنگاۋ دەنپىن،
كە ئەۋسەرى داخراۋە.. وا ھەست دەكەم رىگامان لىتپىكچوۋە و دەپىت بگەرتىنەۋە.. بۆنىكى سەير
دەچىتە قوۋلايى لوتمەۋە.. دۋاى تاۋىك بىر كىرنەۋە، دەزانم ئەۋە بۆنى قەلەمى بۆيەى
نىگار كىشانە.. بۆنەكە ھى ناۋ خەيالى خۆمە.. يەككى لە ھاۋپۆلەكانم، كە پىشتەر مالىيان لە گەپەكى
«خانەقا» بوۋە، بەجۋانتىن شىۋە نىگارى ئەۋ جۆرە خانۋانە دەكىشپىت، كە زۆرەپان لە جوۋە
كۆچكردۋەكانەۋە جىماۋن و بە پاستىل رەنگيان دەكات.. ئەۋ بۆنە وام لىدەكات ئەۋ خانۋانەم لى
بىپتە راستى.. ئاگام لە دەۋرۋبەرم دەپىت.. بەناۋ ئەۋ كۆلانى تەسك و داخراۋەدا ھەنگاۋ دەنپىم....
لەپىر دايكەم لە دەرگايەك دەدات و دۋاى چاۋتروۋكانىك ژنىك بەدەستى كەفاۋىيەۋە دەرگامان
لىدەكاتەۋە.. باۋەش بەيەكدا دەكەن.. ھاۋكات پىاۋىك لە ژوۋرەۋە دىتە دەرى و بەسەرسورمانەۋە
لىمان دەروانىت.. كاتى جوان لە سىما و جلوۋەرگيان ورد دەبمەۋە، وا ھەست دەكەم ئەۋان لەم
مالە ناژىن، بەلكو ۋەكو ئىمە بۆ ماۋەيەكى كورت رىيان كەۋتۆتە ئىرە و جىدەھىلن.. ھەر خىرا لەم
خەيالەۋە بۆ يەككى دىكە دەگۈزىمەۋە و دەگەمە ئەۋ باۋەرپەى ئەم مالە شوپىنىكە بۆ كۆكردنەۋەى
چىرۆك و بەسەرھاتەكانى خەلكى شار.. ھەربۆيە لە ناۋجەرگەى بازارىشە.. پىاۋەكە دەگاتە
ئاستى ئىمە، كە ھەتا ئىستا بەھۆى چاكوچۋىيەۋە، نەمانتۋانىۋە لە دەرگا ئاۋدىۋ بىن، دايكەم
دەناسىتەۋە و بزەيەك دەكەۋىتە سەر لىۋى.. يەكەمجارە دەبىنم پىاۋىك تۆقە لەگەل ژناندا بكات..
لەسەر زمانى دايكەۋە ناۋى «كاك عادىل» دەبىستم.. گىانم موچوركى پىدا دىت.. لىرە دەزانم من
بەدرىزاىيى رىگا وام خستۆتە خەيالەۋە، كە ئىمە دەچىنە مالى «عادىل»ى ھاۋرپىم، بەلام
نەمتۋانىۋە ئەۋ ھەستە تۆقىنەرە لاي خۆشم ئاشكرا بگەم.. دەستى راستى «پوۋرە گولبەھار»
مەچەكى من بەرەللا دەكات و دەگاتە ناۋ دەستى ئەۋ پىاۋەۋە.. زىاتر ترس دامدەگرىت.. چاۋەرپىم
كاتى دەستى لەناۋ دەستى ئەۋدا دەردەھىنپىت، جارىكى دىكە مەچەكى منى پى بگىرتەۋە، بەلام بۆ
چاۋەكانى خۆى دەبات و فرمىسكەكانى پى دەسپىت.. لەناۋ ئەۋ ھەموو ترس و سەرسورمانەدا
دەستى پىاۋەكە بۆ لاي من درىژ دەكرىت، گوايە دەيەۋىت تۆقەم لەگەلدا بكات.. تۆقە..؟! لەگەل
من..؟! ئاسان نىيە.. دايكەم ھەر زوۋ زوۋ دەلىت:

— كۈرە دەستى راگرتوۋە!!

من تەنھا دەستىكم لى ديارە و لەۋدىۋى ئەۋ شەرم و ترسەۋە سەرنج لە ھەموو ھىل و نىشانە و
رەنگەكانى دەدەم، بەلام ھەست ناكەم ئەۋ دەستە بە جەستەيەكەۋەيە.. ھەر دەلىتى لە فەزايەكى

نادياره وه هاتۆته دهري، بۆيه ههتا ديت زياتر سه راسيمهه دهكات.. من نازانم به چهند مانگ پيم گرتووه و به چهند مانگ زمان، ئه گهرچى نه نكم هه ميشه شانازى به وه وه دهكات، كه هيج مندا لىكى ديكهى بير نيه وهكو من زوو قسه ي كردبىت.. به لام دلنيام زۆرم دهوئى تا ئه و ترسه گه وريهه ده شكيت و ده توانم تۆقه له گه ل پياوئىكدا بكهه، با ئه و پياوه كه سىكى رووخۆش و هيمنيش بىت.. دايكم نايرىته وه:

— كوره ده ستى راگرتووه..!!

ناتوانم پى بلىم كه س ده ستى رانه گرتووه، به لكو ده ستىك راگيراوه.. دهنگىك ده لىت:

— وازى لىبىنه.. با بير بكاته وه.. ئه گهر ويستى، ئه و تۆقه ده كه ين.. ئه گهر نه ويست، خو ده ستى من هيجى به سه ر نايت.

ژنه كه به روويه كى خو شه وه له هه ولى ئه وه دايه بمانباته ژوورى، به لام دايكم ههنگاوئىك بو دواوه ده گه رىته وه و ده لىت:

— ئيمه دانانىشين.. هه ر بو ئه وه هاتووين ماله كه تان به گولبه هار نيشان بده ين و ده بىت بگه رىينه وه.. خو م سه رتان لى دده مه وه.

دهسته كه هه تا ئىستاش راگيراوه.. ئه گهر بزانه ئه و تۆقه يه بلىتئىكه و ده توانم پىيه وه بچمه ژوورى، هه تا گوئى له چىروكه كه ي «پووره گولبه هار» بگرم، ئه و من به بى دوودلى ده ستمى دده مى.. نه خير، ئه و هه مان رىگاي خو ماندا ده گه رىينه وه.. ئه گهرچى ته نها من و دايكم ين، به لام له خو م رانا بىنم داواى لى بكه م چىروكه كه م بو بگى رىته وه، چونكه ترسى ئه وه م هه يه سه رتا پاى خه يالم بشىوئىت.. هيج دوور نيه به لايه نى كه م پيم بلىت يه كى له و دوو «عادىل» مردوو و ته نها له خه يالى مندا بوونى ماوه.

زستانى ۲۰۰۶

تېبىنى:

هه ر كه سىكى راسته قينه، كه له م تىكسته دا ناوى هاتوو، ئه و بهر له بلاوكر دنه وهى، ره زامه ندى خۆى، يان هى كه سوكارى وه رگيراوه.